



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

LLO.410.021.03.2020

Daniel Kowalik
Starosta Kutnowski
ul. Tadeusza Kościuszki 16,
99-300 Kutno

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/030 – Eliminowanie z ruchu drogowego kierujących pojazdami pod wpływem alkoholu lub środków odurzających .

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Łodzi
ul. Kilińskiego 210, 93-106 Łódź
T +48 42 239 32 00, F +48 42 239 32 90
llo@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Starostwo Powiatowe w Kutnie (dalej: Starostwo) ul. Tadeusza Kościuszki 16, 99-300 Kutno.
Kierownik jednostki kontrolowanej	W okresie objętym kontrolą Starostą Kutnowskim byli: - Daniel Kowalik - od 21 listopada 2018 roku do dnia zakończenia kontroli, - Krzysztof Mariusz Debich - od 28 listopada 2014 roku do 20 listopada 2018 roku, (akta kontroli str.: 2-3)
Zakres przedmiotowy kontroli	Wydawanie uprawnień oraz sprawowanie nadzoru nad kierującym, związane z eliminacją z ruchu drogowego kierujących pojazdem pod wpływem alkoholu lub środków działających podobnie do alkoholu.
Okres objęty kontrolą	Kontrolą objęto lata 2017-2020 (I półrocze), z wykorzystaniem dowodów przed tym okresem, mających bezpośredni związek z przedmiotem kontroli.
Podstawa prawna podjęcia kontroli Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ . Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi
Kontroler	Marek Tarnawski, doradca techniczny, upoważnienie do kontroli nr LLO/158/2020 z 16 września 2020 r. (akta kontroli str.: 1)

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, Starosta Kutnowski prawidłowo realizował obowiązki w zakresie eliminowania z ruchu drogowego kierujących pojazdem pod wpływem alkoholu lub środków działających podobnie do alkoholu określone przepisami ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami³.

Wydawanie uprawnień do kierowania pojazdem osobom ubiegającym się po raz pierwszy o ich uzyskanie oraz osobom, które posiadały takie uprawnienia, lecz w określonych ustawowo przypadkach ubiegały się o ich ponowne wydanie, następowało po spełnieniu warunków określonych w art. 11 i 12 ww. ustawy. Starosta Kutnowski w celu wydania prawa jazdy przeprowadzał weryfikację złożonych dokumentów m.in. w zakresie zgodności danych ujętych w ewidencji kierowców oraz aktach ewidencyjnych kierowców z danymi w zakresie posiadanych uprawnień i zakazów.

Ponadto Starosta zwracał się w drodze teletransmisji przy użyciu Europejskiej Sieci Praw Jazdy do odpowiednich organów państw członkowskich o potwierdzenie, że osoba ubiegająca się o uprawnienia nie posiada prawa jazdy wydanego w jednym z tych państw ani nie rozpoczęła procedury wymiany prawa jazdy na krajowe prawo jazdy lub procedury wydania wtórnika polskiego krajowego prawa jazdy.

Starosta zgodnie z przepisami ustawy o kierujących pojazdami wydawał decyzje administracyjne w zakresie zatrzymania prawa jazdy, cofnięcia i przywrócenia uprawnień do kierowania pojazdami oraz kierowania na badania lekarskie i psychologiczne i kursy reedukacyjne. Badana próba 80 spraw wykazała jeden przypadek niewydania decyzji o cofnięciu uprawnień, pomimo wszczęcia postępowania administracyjnego w przedmiotowej sprawie.

Decyzje administracyjne w przedmiotowym zakresie były wydawane przez upoważnione przez Starostę osoby z zachowaniem terminów ustawowych. Strony wydawanych decyzji były każdorazowo zawiadamiane o wszczętych postępowaniach, a wydawane decyzje administracyjne zawierały podstawę prawną i uzasadnienie. Wymagane prawem informacje bez zbędnej zwłoki były przekazywane do Centralnej Ewidencji Kierowców.

Starosta dokonywał wpisów do prawa jazdy ograniczenia uprawnienia do kierowania wyłącznie pojazdem wyposażonym w blokadę alkoholową, przesyłał również do kierujących odpowiednią korektę do zawiadomienia o wykonaniu środka karnego w ww. zakresie.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1268, dalej: ustawa o kierujących pojazdami

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

1. Działania starosty związane z wydawaniem uprawnień do kierowania pojazdem i nadzorem nad kierującymi pojazdami, związane z eliminacją z ruchu drogowego kierujących pod wpływem alkoholu lub środków działających podobnie do alkoholu.

Opis stanu faktycznego

1.1. Wydawanie uprawnień do kierowania pojazdami.

Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Starostwa Powiatowego w Kutnie zakres objęty przedmiotem kontroli, tj.: wydawanie i zatrzymywanie dokumentów stwierdzających uprawnienia do kierowania pojazdami realizowany był przez Wydział Komunikacji i Transportu Starostwa Powiatowego w Kutnie – Referat Uprawnień do Kierowania Pojazdami. Do zadań Referatu należało m.in.: a) wydawanie decyzji o cofnięciu i przywróceniu uprawnień do kierowania pojazdami, b) postępowanie administracyjne związane z zatrzymanymi dokumentami stwierdzającymi posiadanie uprawnień do kierowania pojazdami, c) wydawanie skierowania na kontrolne sprawdzenie kwalifikacji, badania lekarskie i psychologiczne, d) przekazywanie do Centralnej Ewidencji Kierowców danych i informacji o kierujących. W okresie objętym kontrolą powyższe zadania realizowane były przez trzy pracownice Referatu, którym Starosta wydał odpowiednie upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych, postanowień i zaświadczeń.

Starosta Kutnowski w celu wydania prawa jazdy przeprowadzał weryfikację złożonych dokumentów m.in. w zakresie zgodności danych ujętych w ewidencji kierowców oraz aktach ewidencyjnych kierowców z danymi w zakresie posiadanych uprawnień i zakazów. Jak wyjaśnił Starosta: „(...) W procesie wydawania uprawnień Starostwo Powiatowe w Kutnie nie korzystało z danych i informacji z Centralnego Rejestru Skazanych w odniesieniu do kierujących pod wpływem środków zabronionych. Informacje o faktycznym okresie pozbawienia wolności tutaj organ otrzymywał od sądu orzekającego”. Zgodnie z art. 12 ust. 2a ustawy o kierujących pojazdami Starosta Kutnowski⁴ zwracał się w drodze teletransmisji przy użyciu Europejskiej Sieci Praw Jazdy do odpowiednich organów państw członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej o potwierdzenie, że osoba ubiegająca się o uprawnienia nie posiada prawa jazdy wydanego w jednym z tych państw ani nie rozpoczęła procedury wymiany prawa jazdy na krajowe prawo jazdy lub procedury wydania wtórnika polskiego krajowego prawa jazdy.⁵

(akta kontroli, str.: 5-15; 60-71; 104-116; 152-367)

W sprawie pozyskiwania danych z Centralnej Ewidencji Kierowców, Starosta Kutnowski wyjaśnił, że: „(...) W opinii Starosty, wdrożenie zakładanych rozwiązań

⁴ Próba obejmowała łącznie 80 spraw po 20 przypadków z każdego roku w okresie od 2017 r. do 2020 r. (pierwsze półrocze).

⁵ W przypadkach konieczności wymiany zagranicznego prawa jazdy na polskie lub podwyższenia uprawnień przy posiadaniu prawa jazdy zagranicznego Starosta kierował zapytania do organu zrzeszonego w ww. systemie: w 2017 – 23 razy; w 2018 r. – 18; w 2019 r. – 28 a 2020 r. (I-pol) – 9 razy.

dotyczących wymiany informacji w systemie teletransmisji pomiędzy administratorem CEK ułatwi - przyspieszy wydawanie tych decyzji. Starosta nie podejmował działań interwencyjnych w celu uzyskania informacji wymaganych do wydania uprawnień do kierowania pojazdem, zapewniających, że ubiegający się o ich uzyskanie nie prowadził wcześniej pojazdu pod wpływem środków zabronionych lub że upłynął nałożony na daną osobę termin karencyjny, zakazujący prowadzenia pojazdów. Możliwości techniczne systemu KIEROWCA pozwalają na sprawdzenie ograniczeń w stosunku do kierowcy na terenie Rzeczypospolitej Polskiej."

Starosta wyjaśnił ponadto, że: „W przypadkach braku możliwości uzyskania w zasobach informatycznych danych/informacji o cofnięciu uprawnień bądź o nałożeniu na kierującego zakazu prowadzenia pojazdów (z tytułu jazdy pod wpływem środków zabronionych) Starosta wydaje dokument kierowcy opierając się na oświadczeniach wnioskodawcy, które składa pod rygorem odpowiedzialności karnej. Starostwo nie uniemożliwia wydawania uprawnień do prowadzenia pojazdów takim kierowcom, ponieważ nie ma innych narzędzi do weryfikacji."

(akta kontroli, str.: 104-116)

W latach 2017-2020 (I- półrocze) Starosta wydał decyzje: o skierowaniu kierowcy na badania lekarskie⁶ odpowiednio 138 w 2017 r.; 146 w 2018 r.; 139 w 2019 r. i 51 w 2020 r. (I – półrocze) oraz o skierowaniu kierowcy na badania psychologiczne w zakresie psychologii transportu⁷ i skierowaniu kierowcy na kurs reedukacyjny z tytułu prowadzenia pojazdu pod wpływem środków zabronionych⁸ odpowiednio 138 w 2017 r.; 146 w 2018 r.; 139 w 2019 r. i 53 w 2020 r. (I – półrocze). W okresie objętym kontrolą w Starostwie dokonano jednej wymiany prawa jazdy w związku z przypadkiem wskazanym w art. 97 ust.1 pkt.1 ustawy o kierujących pojazdami.

(akta kontroli, str.: 79; 104-112)

W okresie objętym kontrolą w Starostwie Powiatowym w Kutnie brak było odmów wydania prawa jazdy ze względu na wyniki badań lekarskich lub psychologicznych stwierdzających aktywną formę uzależnienia od alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu. Starosta odmówił wydania prawa jazdy ze względu na orzeczone zakazy sądowe odpowiednio w następujących sprawach:

- 1) Decyzja nr KM.5430.4.169.2016 z dnia 28.12.2016 r. o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami kat. A, B, B+E i T.⁹ Kierujący odwołał się od decyzji do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Skierniewicach (SKO), w sprawie niewydania mu przez Starostwo zaświadczenia uprawniającego do kierowania pojazdami kat. C i C+E. SKO decyzją¹⁰ z dnia 9.02.2017 r. utrzymało w mocy zaskarżoną decyzję. Starosta w dniu 6.03.2017 r. wydał decyzję nr KM.5430.4.169.2016 o odmowie wydania prawa jazdy kat. C i C+E do czasu wygaśnięcia decyzji Starosty Kutnowskiego z dnia 28.12.2016 r. o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami kategorii A,B,B+E i T.
- 2) Decyzja nr KM.5430.4.69-1.2019 z dnia 13.08.2019 r. o odmowie wydania zatrzymanego prawa jazdy kat. A. Kierujący odwołał się od decyzji do

⁶ na podstawie art. 99 ust.1 pkt 2 lit. a ustawy o kierujących pojazdami

⁷ na podstawie art. 99 ust. 1 pkt. 3 lit. a ustawy o kierujących pojazdami

⁸ na podstawie art. 99 ust. 1 pkt. 5 ustawy o kierujących pojazdami

⁹ Na podstawie wyroku Sądu (Syg.: W723/16) o zakazie prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych z wyłączeniem kat. C oraz C+E.

¹⁰ KO.4114.6.2017

Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Skierniewicach, które decyzją¹¹ z dnia 20.09.2019 r. utrzymała w mocy zaskarżoną decyzję. Skarga na ww. decyzję zgłoszona do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi, wyrokiem Sądu¹² z dnia 31.01.2020 r. została oddalona.

- 3) Decyzja nr KM5430.4.141.2.2018 z dnia 16.11.2018 r. o odmowie zwrotu zatrzymanego prawa jazdy kat. A. Kierujący odwołał się od decyzji do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Skierniewicach, które decyzją¹³ z dnia 3.01.2019 r. orzekło o utrzymaniu zaskarżonej decyzji w mocy.
- 4) Decyzja nr KM.5430.4.59.2.2017 z dnia 14.02.2018 r. m.in. w sprawie odmowy zwrotu zatrzymanego prawa jazdy kat. B. Kierujący odwołał się od decyzji do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Skierniewicach, które decyzją¹⁴ z dnia 14.03.2018 r. orzekło o utrzymaniu zaskarżonej decyzji w mocy.
- 5) Decyzja nr KM.5430.4.88.2017 z dnia 11.07.2017 w sprawie cofnięcia uprawnienia do kierowania pojazdami kat. A,C,B+E,C+E. Kierujący odwołał się od decyzji do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Skierniewicach, które decyzją¹⁵ z dnia 18.08.2017 r. orzekło o utrzymaniu zaskarżonej decyzji w mocy.
- 6) Decyzja¹⁶ nr KM.5430.4.88-2.2017 z dnia 23.08.2017 r. w sprawie odmowy zwrotu zatrzymanego prawa jazdy kategorii B. Kierujący odwołał się od decyzji do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Skierniewicach, które decyzją¹⁷ z dnia 28.09.2017 r. orzekło o utrzymaniu zaskarżonej decyzji w mocy. Skarga na ww. decyzję zgłoszona do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi, wyrokiem Sądu z dnia 7.02.2018 r. została oddalona.

(akta kontroli, str.: 430-482)

1.2. Nadzór nad kierującymi pojazdami.

W okresie objętym kontrolą Starosta Kutnowski dokonał jednej wymiany prawa jazdy zgodnie z art. 97 ust. 1 pkt. 1 ustawy o kierujących pojazdami. Starostwo odesłało prawo jazdy zagraniczne do organu, które je wydało po wystawieniu prawa jazdy polskiego z informacją o jego numerze oraz dacie ważności.

(akta kontroli, str.: 22-41)

Analiza¹⁸ procesu wydawania w Starostwie Powiatowym w Kutnie decyzji dotyczących cofnięcia uprawnień do kierowania pojazdami, skierowania na badania lekarskie i psychologiczne oraz kurs reedukacyjny oraz podejmowanych przez Starostwo dalszych czynności wymaganych ustawą o kierujących pojazdami, w tym terminów (daty powzięcia przez Starostwo informacji o wystąpieniu obowiązku, daty wydawania decyzji, jej doręczenia i przekazania danych do Centralnej Ewidencji Kierowców), wykazała spełnianie wymagań określonych w ww. ustawie. Decyzje administracyjne w przedmiotowym zakresie były wydawane przez upoważnione przez Starostę osoby z zachowaniem terminów ustawowych. Analiza przeprowadzonych postępowań wykazała, że średni czas od momentu powzięcia przez Starostwo informacji o wystąpieniu zdarzeń dotyczących kierujących pod

¹¹ KO.4114.49.2019

¹² Sygn. akt. III SA/Łd 974/19

¹³ KO.4114.57.2018

¹⁴ KO.4114.11.2018

¹⁵ KO.4114.74.2017

¹⁶ Dotyczy kierowcy objętego decyzją KM.5430.4.88.2017 z dnia 11.07.2017 r.

¹⁷ KO.4114.82.2017

¹⁸ Próba za lata 2017-2020 (I-półrocze) obejmowała po 20 decyzji z każdego roku objętego kontrolą dla każdego rodzaju decyzji. Łącznie próba badawcza objęła 80 spraw.

wplywem alkoholu, po pożyciu alkoholu i/lub innych substancji działających podobnie do alkoholu (tj. środków odurzających) - do wydania odpowiedniej decyzji wynosił średnio dwa dni¹⁹. Strony wydawanych decyzji były każdorazowo zawiadamiane o wszczętych postępowaniach, a wydawane decyzje zawierały podstawę prawną i uzasadnienie. Wymagane prawem informacje tego samego dnia były przekazywane do CEK. Starosta informował strony postępowania, że zgodnie z art. 101 ustawy o kierujących pojazdami osoba skierowana na badania i kurs reedukacyjny winna jest przedstawić orzeczenia w terminie trzech miesięcy od dnia doręczenia decyzji, zaś zaświadczenie o ukończeniu kursu reedukacyjnego w terminie 6 tygodni od dnia doręczenia skierowania. Po upływie ww. terminów Starosta informował osobę skierowaną o konieczności dostarczenia stosownych dokumentów w terminie 14 dni pod rygorem wszczęcia postępowania w sprawie zatrzymania prawa jazdy. W przypadku przekazania przez kierowcę do Starostwa informacji o wyznaczonym terminie badań bądź kursu, ewentualne postępowanie w sprawie zatrzymania prawa jazdy było wszczynane po upływie tego terminu. W zbadanej próbie odnotowano łącznie siedem ww. przypadków: dwa w 2017 r.²⁰, trzy w 2019 r.²¹, i jeden w 2020 r.²². W każdej ze zbadanych spraw Starosta pisemnie informował stronę o rygorze wszczęcia w ciągu 14 dni postępowania ws. wydania decyzji o zatrzymaniu prawa jazdy, zgodnie z art. 102 ust. 1 pkt. 2 lit c ustawy o kierujących pojazdami. W każdym z ww. przypadków Starosta po upływie wskazanego 14 dniowego terminu wszczynał przedmiotowe postępowanie i wydawał decyzję o zatrzymaniu prawa jazdy.

Jak wyjaśnił Starosta Kutnowski: „W przedmiotowej sprawie Starostwo nie wdrożyło żadnych procedur. Kwestia ta została uregulowana w obowiązujących przepisach prawa”.

W przypadkach przedłożenie przez osobę skierowaną na badania lekarskie (jeżeli kierowała pojazdem w stanie nietrzeźwości, w stanie po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu) orzeczenia, w którym stwierdzono istnienie przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdami, Starosta na podstawie art. 103 ust. 1 lit. a ustawy o kierujących pojazdami wydawał decyzje administracyjne o cofnięciu kierowcy uprawnień do kierowania pojazdami²³. W przypadkach przedłożenia przez stronę postępowania orzeczenia lekarskiego o braku przeciwwskazań zdrowotnych zawierającego jednak ograniczenia w zakresie:

- pojazdów, którymi może kierować osoba badana, ich wyposażenia, oznakowania lub przystosowania;
- specjalnych wymagań osoby kierującej pojazdem,

Starosta wydawał dokument wskazując na ww. ograniczenia²⁴. W Starostwie nie zostały opracowane procedury nadzorczo kontrolne w tym zakresie.

(akta kontroli, str.: 104-147)

¹⁹ Czas o uzyskania przez Starostwo informacji o wyroku Sądu do wydania zawiadomienia (1) o wykonaniu środka karnego oraz zawiadomienia o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie: a) cofnięcia uprawnień do kierowania pojazdami, b) skierowania na kontrolne badania lekarskie i psychologiczne c) skierowania na kurs reedukacyjny.

²⁰ Sprawy nr.: KM.5430.4.4.2017 i KM.5430.4.18.2017

²¹ Sprawy nr.: KM.5430.4.28.2019; KM.5430.4.151.2019 i KM.5430.4.16.2019

²² Sprawa nr.: KM.5430.4.26.2020

²³ W zbadanej próbie odnotowano jeden przypadek wydania decyzji o cofnięciu uprawnień na skutek przedłożenia orzeczenia lekarskiego wskazującego na istnienie przeciwwskazań do kierowania pojazdami w kat. B i T. (Sprawa nr.: KM.5430.4.16.2019).

²⁴ W zbadanej próbie nie odnotowano opisanych przypadków.

Starostwo w okresie objętym kontrolą skierowało do Prokuratury Rejonowej w Kutnie zawiadomienia w sprawie podejrzenia poświadczenia nieprawdy w składanych przez kierujących wnioskach o wydanie prawa jazdy:

- 1) w dniu 19.02.2019 r. zawiadomienie o podejrzeniu poświadczenia nieprawdy przez kierowcę, który 18.04.2018 r. złożył wniosek o wydanie wtórnika prawa jazdy z powodu zgubienia dokumentu w dniu 28.03.2018 r., zobowiązał się jednocześnie do zwrotu utraconego prawa jazdy w przypadku jego odnalezienia. Kierujący odebrał wtórnik prawa jazdy w dniu 26.04.2018 r., a w dniu 28.08.2018 r. do Wydziału Komunikacji i Transportu Starostwa Powiatowego w Kutnie wpłynęły od organów niemieckich dokumenty, z których wynika, że w dniu 27 marca 2018 r. kierował on pojazdem po spożyciu alkoholu na terenie Niemiec i w związku z tym dokument prawa jazdy został kierowcy odebrany.
- 2) w dniu 31.12.2019 r. zawiadomienie o podejrzeniu poświadczenia nieprawdy przez kierowcę, który w dniu 18.12.2019 r. złożył wniosek o przywrócenie cofniętego uprawnienia kategorii D. W oświadczeniu złożonym pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań składanego wniosku, oświadczył, że nie został w stosunku do niego orzeczony prawomocnym wyrokiem sądu zakaz prowadzenia pojazdów samochodowych. W dniu 23.12.2019 r. do Wydziału Komunikacji i Transportu Starostwa Powiatowego w Kutnie wpłynął wyrok Sądu Rejonowego w Kutnie Wydział Karny²⁵, w którym orzeczony został wobec kierowcy dożywotni zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych. Prokuratura Rejonowa w Kutnie w dniu 11.02.2020 r. wszczęła śledztwo w ww. sprawie.

(akta kontroli, str.: 42-59)

Starostwo na podstawie § 6 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Budownictwa w sprawie wydawania dokumentów stwierdzających uprawnienia do kierowania pojazdami²⁶ zawiadomiło²⁷ Marszałka Województwa Łódzkiego o stwierdzeniu sprzecznych orzeczeń lekarskich. Poinformowano, że wnioskujący o wydanie prawa jazdy kat. Ci C+E przedłożył orzeczenie lekarskie z dnia 27.09.2016 r. wydane przez uprawnionego lekarza, w którym stwierdzono brak przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdami tej kategorii. Jednocześnie w dniu 12.10.2016 r. do Starostwa wpłynęło orzeczenie lekarskie z dnia 13.09.2016 r. stwierdzające istnienie u kierującego przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdami do których wymagane jest prawo jazdy wykazanych kategorii.

Starostwo zawiadomiło jednocześnie kierującego o wszczęciu postępowania²⁸ w sprawie skierowania go na kontrolę badania lekarskie w celu stwierdzenia braku lub istnienia przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdami.

(akta kontroli, str.: 484-492)

Informacje o ustaleniu ograniczenia uprawnienia do kierowania wyłącznie pojazdem wyposażonym w blokadę alkoholową²⁹, Starosta Kutnowski uzyskiwał na podstawie

²⁵ Wyrok uprawomocnił się w dniu 26.11.2019 r.

²⁶ Dz. U. z 2016 poz. 231

²⁷ Pismo z dnia 13.10.2016 r. (znak: KM.5430.2.163.2016)

²⁸ Zawiadomienie z dnia 13.10.2016 r.

²⁹ O której mowa w art. 2 pkt. 84 ustawy z dnia 20.06.1997 r. Prawo o ruchu drogowym (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 1990 ze zm.)

odpisu wyroku przesłanego przez sąd w trybie art. 182 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – kodeks karny wykonawczy³⁰. W latach 2017-2020 (I- połowa) Starosta dokonał łącznie 24³¹ wpisy do prawa jazdy ograniczenia uprawnienia do kierowania wyłącznie pojazdem wyposażonym w blokadę alkoholową. Starosta przesłał również do kierujących odpowiednią korektę do zawiadomienia o wykonaniu środka karnego w ww. zakresie. Kierujący byli również informowani o dacie od której mogą się ubiegać o przywrócenie uprawnień do kierowania pojazdami wyposażonymi w ww. blokadę.

(akta kontroli, str.: 80-116)

W okresie objętym kontrolą Starosta Kutnowski wydał z tytułu:

- nieprzedstawienia w wymaganym terminie orzeczeń o istnieniu lub braku przeciwwskazań zdrowotnych lub psychologicznych do kierowania pojazdem - 23 decyzje,
- nieprzedstawienia zaświadczeń o ukończeniu kursu reedukacyjnego w zakresie problematyki przeciwalkoholowej i przeciwdziałaniu narkomani - 10 decyzji.

Starosta Kutnowski w okresie objętym kontrolą nie wydał żadnej decyzji z tytułu kierowania pojazdem niewyposażonym w blokadę alkoholową przez osobę, na którą nałożono ograniczenie uprawnienia do kierowania wyłącznie pojazdem wyposażonym w taką blokadę.

(akta kontroli, str.: 104-116)

W przypadku zakazów prowadzenia pojazdów powyżej jednego roku, Starostwo nie wydawało odrębnych decyzji o zatrzymaniu prawa jazdy w sytuacjach nieprzedstawiania przez kierowców wymaganych badań i zaświadczeń w ustawowym terminie. Jak wyjaśnił Starosta: „(...) *odzyskanie uprawnień do kierowania pojazdami w tym przypadku wiąże się przedłożeniem orzeczeń, zaświadczenia oraz egzaminem państwowym. Zatrzymanie prawa jazdy z powodu nieprzedłożenia ww. dokumentów nie zmieniło by warunków odzyskania uprawnień.*” Starosta zwrócił jednocześnie uwagę, że: „(...) *Ponadto proszę rozważyć czy zasadnym jest wydawanie decyzji o zatrzymaniu prawa jazdy na podstawie art. 102 ust. 1 pkt. 2 lit. c oraz pkt. 3 lit. a i b ustawy o kierujących pojazdami w przypadku kierowcy wobec, którego z powodu kierowania w stanie nietrzeźwości, stanie po użyciu alkoholu lub innego środka działającego podobnie do alkoholu orzeczono prawomocnym wyrokiem zakaz prowadzenia pojazdów na okres przekraczający 1 rok. Na chwilę obecną kwestia czy zastosować wytyczne wynikające z art. 102 ustawy o kierujących pojazdami w ww. przypadku niesie ze sobą problemy interpretacyjne.*”

(akta kontroli, str.: 113-147; 493)

W Starostwie nie zostały opracowane i wdrożone procedury związane ze zwrotem zatrzymanego prawa jazdy. Kwestie zwrotu zatrzymanego prawa jazdy realizowane są w Starostwie w oparciu o art. 102 ust. 2 ustawy o kierujących pojazdami, tj. zwrot zatrzymanego prawa jazdy następował po ustaniu przyczyny zatrzymania oraz po uiszczeniu opłaty ewidencyjnej. Jeżeli od dnia zatrzymania prawa jazdy lub pozwolenia upłynął okres przekraczający rok, warunkiem wydania prawa jazdy było uzyskanie pozytywnego wyniku kontrolnego sprawdzenia kwalifikacji³².

(akta kontroli, str.: 104-147)

³⁰ Dz. U. z 2020 r. poz. 523 ze zm.

³¹ Dwie korekty w 2017 r., dziesięć korekt w 2018 r.; dziewięć korek w 2019 oraz trzy w 2020 r. (I – połowa).

³² art. 49 ust. 1 pkt. 3 lit. b ustawy o kierujących pojazdami

W Starostwie nie zostały opracowane i wdrożone procedury związane z przekazywaniem zatrzymanego prawa jazdy do właściwego organu państwa, w którym zostało ono wydane. W okresie objętym kontrolą Starosta Kutnowski przekazał w ww. trybie 7 dokumentów praw jazdy. Zatrzymane prawo jazdy Starosta Kutnowski przysyłał³³ na podstawie art. 136 ust. 1 a ustawy Prawo o ruchu drogowym³⁴ do właściwego organu państwa, w którym zostało ono wydane.

(akta kontroli, str.: 104-116; 368-389)

W okresie objętym kontrolą w związku z kierowaniem pojazdem pod wpływem alkoholu, po użyciu alkoholu lub środków działających podobnie do alkoholu Starosta Kutnowski wydał z tytułu:

- stwierdzenia na podstawie orzeczenia lekarskiego i orzeczenia psychologicznego istnienia przeciwwskazań odpowiednio zdrowotnych i psychologicznych do kierowania pojazdem 27 decyzji o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami;
- orzeczenia zakazu prowadzenia pojazdu 520 decyzji.

W okresie objętym kontrolą Starosta Kutnowski nie wydał żadnej decyzji z tytułu uchylenia sposobu wykonania zakazu prowadzenia pojazdu na podstawie art. 182a § 3 kodeksu karnego wykonawczego.

W Starostwie nie zostały opracowane i wdrożone procedury w tym zakresie.

(akta kontroli, str.: 104-116)

W zakresie realizacji przez Starostę Kutnowskiego obowiązku przekazywania administratorowi danych i informacji³⁵, zgromadzonych w ewidencji (CEK), w tym: informacji o wydaniu skierowania na odpowiedni kurs reedukacyjny i jego ukończeniu (pkt 1) oraz o wydaniu skierowania na badania lekarskie i psychologiczne i ich przeprowadzeniu (pkt 2), Starosta wyjaśnił, że: „Zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 9 maja 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 957), przepisu nie stosuje się do czasu wdrożenia rozwiązań technicznych umożliwiających przekazywanie danych na zasadach określonych w art. 100aa-100aq ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (dz. U. z 2020 r. poz. 110 ze zm.). Na podstawie art. 14 ust. 2 wymienionej jako pierwsza w zdaniu pierwszym, minister właściwy do spraw informatyzacji ogłasza w swoim dzienniku urzędowym komunikat określający termin wdrożenia rozwiązań technicznych, o których mowa w zdaniu pierwszym. W związku z powyższym Starosta nie ma możliwości technicznych do przekazywania administratorowi danych i informacji zgromadzonych w ewidencji, informacji o wydaniu skierowania na odpowiedni kurs reedukacyjny i jego ukończeniu oraz o wydaniu skierowania na badania lekarskie i psychologiczne i ich przeprowadzeniu.”

(akta kontroli, str.: 104-116)

Przeprowadzona próba³⁶ wprowadzania przez Starostwo danych do Centralnej Ewidencji Kierowców w zakresie: zatrzymania uprawnienia; utraty uprawnienia (tj. prawa jazdy) oraz po jego odnalezieniu; cofnięcia uprawnienia oraz jego przywrócenia; zastosowania środka karnego w postaci zakazu prowadzenia

³³ W terminie od jednego do 4 dni.

³⁴ Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 110 ze zm.)

³⁵ art. 99 ust. 3 ustawy o kierujących

³⁶ Próbą objęto po 20 przypadków (z każdego zakresu) przekazywania w Starostwie Powiatowym w Kutnie danych dotyczących uprawnień do kierowania pojazdami w formie teletransmisji do Centralnej Ewidencji Pojazdów. Łącznie próba badawcza objęła 80 spraw.

pojazdów wobec osoby posiadającej/nieposiadającej uprawnienia wykazała, że Starostwo co do zasady wprowadzało ww. informacje w terminach³⁷ wskazanych w Rozporządzeniu z dnia 3 sierpnia 2001 r. Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie Centralnej Ewidencji Kierowców³⁸.

(akta kontroli, str.: 148-367)

Jak wyjaśnił Starosta Kutnowski: „Brak regulacji, uchylonych z dniem 4 czerwca 2018 r., rozporządzenia MSWiA z dnia 3 sierpnia 2001 r. w sprawie Centralnej Ewidencji Kierowców w niewielkim stopniu utrudnia Staroście realizację jego obowiązków i uprawnień w odniesieniu do korzystania z zasobów informatycznych CEK. Starosta nie korzystał z możliwości bezpłatnego dostępu do danych zgromadzonych w CEK.”

(akta kontroli, str.: 113-116)

Starosta w sprawie problemów związanych z eliminowaniem z ruchu drogowego kierujących pod wpływem alkoholu oraz ewentualnym usprawnieniem system wydawania, cofania, zatrzymania uprawnień do kierowania wskazał że: „(...) w naszej ocenie usprawnienie polegające na przekazywaniu przez sądy orzeczeń dot. zakazu prowadzenia pojazdów poprzez CEPiK przyspieszy realizację obowiązków, wynikających z ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami. Wdrożenie zakładanych rozwiązań dotyczących wymiany informacji w systemie teletransmisji pomiędzy administratorem CEK ograniczy procedurę polegającą na wyludzaniu przez kierowców dokumentów praw jazdy. Na chwilę obecną organy w procesie wydawania uprawnień do kierowania pojazdami bazują jedynie na oświadczeniu złożonym pod odpowiedzialnością karną za składanie fałszywych zeznań, że m.in. nie został orzeczony w stosunku do wnioskodawcy prawomocnym wyrokiem sądu – zakaz prowadzenia pojazdów samochodowych.

(akta kontroli, str.: 493)

W okresie objętym kontrolą (lata 2017-2020 I połowa) Starosta Kutnowski nie był poddany kontroli przez Wojewodę Łódzkiego w ramach nadzoru nad wykonywaniem przez Starostę zadań z zakresu ustawy o kierujących. Wojewoda przeprowadził w 2016 r. kontrolę w zakresie sprawdzania dokumentacji związanej z wydawaniem przez Starostę decyzji administracyjnych w sprawie cofnięcia, przywrócenia uprawnień do kierowania pojazdami, zatrzymania prawa jazdy lub pozwolenia na kierowanie tramwajem, skierowania kierowcy lub osoby posiadającej pozwolenie na kierowanie tramwajem na kontrolne sprawdzenie kwalifikacji, badania lekarskie oraz badania psychologiczne w zakresie psychologii transportu. Kontrola nie stwierdziła nieprawidłowości, a działania Starosty w zakresie objętym kontrolą zostały ocenione pozytywnie.

(akta kontroli, str.: 72-77)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Kontrola wykazała jeden przypadek³⁹ niewydania decyzji administracyjnej, pomimo wszczęcia postępowania w sprawie cofnięcia kierującemu uprawnień do kierowania

³⁷ Stwierdzono kilkudniowe opóźnienia: jeden przypadek dotyczył zatrzymania uprawnień i cztery przypadki dotyczące zastosowania środka karnego w postaci zakazu prowadzenia uprawnień przez osoby posiadające/nieposiadające uprawnień.

³⁸ Dz. U. Nr 92 poz. 1028 ze zm. Uchylone dnia 4 czerwca 2018 na podstawie art. 1 pkt. 18 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1273 ze zm.)

³⁹ Sprawa KM.5430.4.35.2018

pojazdami silnikowymi kategorii B. Jak wyjaśnił Starosta niewydanie przedmiotowej decyzji wynikało z niedopatrzenia.

(akta kontroli, str.: 390-407; 113-116)

IV. Uwagi i wnioski

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli nie formułuje uwag i wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Łodzi. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Łódź, 11 grudnia 2020 roku.

Kontroler
Marek Tarnawski
Doradca Techniczny


podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi
Dyrektor
Przemysław Szewczyk


podpis